

Tusnády Mária

Hópelyhecske

Azon a napon, melyen Hópelyhecske megszületett, nagyon borús nap volt Pehelyországban. Anyukája, Pihe Panna, és apukája, Pehely Pál már nagyon várták őt, hogy szerelmüknek legyen bizonyítéka, és persze azt is, hogy Esőországból megérkezzen az a bizonyos kis csepp, mely az ő aranyos gyermekük lesz. A hideg, fázós napon, mikor még Napanyó sem villantotta Hóország felé sugarait, Pihe Panna éppen hóbugyorháza előtt álldogált, és a lehangoltság érzése volt zúzmarás arcára írva. Tudta jól, hogy egyszer majd eljön az a perc, amikor boldog lehet, hiszen már látta szállingózni Esőország felől a kis apró pelyhecskéket. Látta azt is, amint a szomszédasszony barátnéja, Pehely Zsóka is boldogan tapogatta meg picinyét, hiszen jól meg kellett fognia, hogy biztos lehessen benne, hogy nem csak esőcseppről van-e szó.

Pehely Pál éppen hazafelé tartott, és felesége meglepetésére a kezében hozta az ő kis apróságukat. Pehely Panna zúzmarás arca csöppnyit felolvadt és anyai pír öntötte el, rögtön ölébe vette a picit, és a bugyorházba vitte. Betette a neki készített apró bölcsőbe, melyet pár napja Pali készített zúzmará gyökérből. A kicsi rögtön mély álomba szenderült. Panna és Pál örültek, hogy picinyített másukat láthatják, amint apró pilláit behunyja, és még lehet, hogy Esőországról álmodik. Tudták jól, hogy ő az ő gyermekük, hiszen Esőországból elrendelve egy olyan sorsszítán válnak hópihévé a cseppek, mely meghatározza, hogy melyikük kinek lesz az újszülöttje. Sok idővel az érkezésük előtt a szülőjelöltek álmukban értesülnek ezekről a kedvező, örömteli hírekről. Pannáéknak egy álommanó szólt álmukban, aki a valóságban Surranómanóként ismert, mert ő hozza a postát Hóországból (ahol az élettelen hópelyhek vannak), Esőországból, Szélországból, a Nap birodalmából és a Holdhercegnőtől, akinek számtalan csillagifja van – közülük is legjobban szerette az ő Göncölszekérekjét.

Panna és Pál másnap elvitték az újszülöttet megkereszteltetni. Pehely Plébános úr ezeket a szent dolgokat nagyon komolyan vette, és mivel ő volt Pehelyország harmadik legjobb lelkésze, a munkához még szigorúbban állt hozzá. Viszont a keresztelő nem ment olyan könnyen, mert ha ő volt az ország majdnem legjobb lelkésze, akkor olyan sokan várokoztak rá, hogy Panna és Pál aznap már képtelenek voltak kivárni a sok síró-rívó hópelyhely gyermek között az álldogálást. A Panna karján lévő ordibáló csöppséget haza kellett vinni, meg kellett fürdetni jégvirágfürdőben és jól bekenni esőszagolajjal, melytől a teste még pelyhesebb lesz, és nem lesz túl hamar zúzmarás, mint anyukájáé.

Másnap újból elindult a kis család Pehely Plébánoshoz, akinél megint tömött sor állt már korán reggel. Pannáék estig várokoztak, de mikor Holdhercegnő, Göncölfiacskája és sok fényes követője feljött a fekete égboltra, a kis család hazaindult álmosan és fáradtan. Hóbugyor házukban rögtön lefeküdtek aludni. Másnap hajnalban Panna idegesen forgo-

lódott az ágyban, nem tudott aludni. Hallotta azt is, amikor Surranómanó valamit bedobott az ő postaládájukba. Azonnal kiszaladt megnézni – csak hirdetőlap volt, de elkezdte böngészni. Így talált rá egy igazán érdekes cikkre:

„Vállalom bármelyik újszülött hópehely megkeresztelését, nálam nem kell sorban állni, várakozni. Csakhogy én nem szentvízzel keresztelvek, hanem Holdhercegnő kristályvizével. Elhíhetik nekem, hogy ettől a víztől gyermekük sokkal szentebb életű lesz, mint bármely plébános szentvizétől.” A pontos cím és telefonszám is itt volt található a hirdetésben.

Panna elment a legközelebbi hívóközpontba, és ott telefonálni kezdett. Az ismeretlen és kezdetben ijesztő hang Mágus Miklós néven jelentkezett be. Két városnyira lakott tőlük és megígérte, hogy nála bizony nem fognak várakozni, mert már előre bejegyezte őket, és soron kívül bejöhetnek a keresztelésre. Mindössze el kell fogadniuk, hogy nem szentvízzel fog keresztelni. Panna beleegyezett, hiszen most legfontosabb volt, hogy mihamarabb elintézzék a keresztelével járó problémákat.

Reggel azonnal elmesélte Palinak a jó hírt, aki kicsit kételkedett az egészben:

– Én még sose hallottam olyan pehelygyermekről, hogy ne szenteltvízzel lett volna megkeresztelve! Hidd el, asszony, ez nem jó ötlet! – szólt morgolódba Pali, egy kirántott zuzmólevelet rágszálva.

– Márpedig én elviszem a gyermekünket hozzá, a kristályvíz semmiben sem fog különbözni a szentvíztől. Hiszen azt csak mi tudjuk, hogy szent víz, más esetleg azt képzelheti, hogy egyszerű víz, de a kristályvíz úgy csillog, mint a mi kicsikénk szemecskéje és mint a te szemed, drágám, mikor első alkalommal rám néztél, de mostanában már sosem csillog úgy, nem is szeretsz te engem, sose akarod azt tenni, amit én mondom! – zsörtölődött Panna tettetett önsajnálattal.

– Jól van, akkor vigyük el! – egyezett bele Pali, de szemében most a kétely fénye ragyogott. Elindultak Mágus Miklóshoz a közeli városba, ahová közvetlen Fuvallatbusz járt. Felszálltak a buszra, és egy szempillantás alatt ott is voltak a városban, ahol Mágus Miklós várta őket a háza előtt. Már a háza sem olyan volt, mint az övék, és a teste is fekete volt. Panna nem bírta a kíváncsiságtól túrtörtetni magát:

– Kedves Mágus Úr, szabad megkérdeznem, hogy Ön ha Pehelyországban él, akkor miért nem fehér, mint mi? Miért fekete?

– Kedveském, ne legyen túl kíváncsi, mert hamar megöregszik! Az igazat megvallva, túl hosszú történet lenne – mondta hangosan. – És magácskának úgyszincs annyi esze, hogy megértse... – ezt bezzeg már suttogva mondta.

Mágus Miklós feketesége miatt kiközösített pehely volt Pehelyországban, hiszen ő a földről való visszaérkezők nem tisztult meg, ez volt a büntetése kíváncsisága miatt. Ugyanis, mikor még tiszta, szép, fehér hópehelyként szállingózott le egy csodálatos földi szentestén, akkor hirtelen meglátott egy szép nagy mozgó járművet, mely majdnem olyan volt, mint a pehelyországbeli Fuvallatbusz, de mégsem teljesen. Annyira felkeltette érdeklődését, hogy megpróbált Szélúrfi hátán úgy helyezkedni, hogy a kocsi felett legyen, amely éppen megállt. Több száz kilométerről látta ezt. Miklós, úgy gondolta, hogy most pont rá fog esni a szép jármű tetejére. De egy másodperc töredéke alatt az egész élete megváltozott: behunyt szemmel, feküdvé Szélúr hátán, boldogan illegett billegett lefelé, amikor hirtelen szertefoszlott előtte az álom, hogy egy autó tetején olvadjon szét. Csúnya, fekete, olajos tócsában kötött ki, és az autó már sehol sem volt. Ő pedig azon nyomban elolvadt. Visszapárolgása Esőországba eleve ajándék volt, hiszen mire képes volt az

olaj ragacsos fogságából kiszabadítani párolgó önmagát, addig ki tudja, hány gépkocsi haladt el felette. Visszatérve Esőországba, Esőherceg nem engedte megtisztítását. Nem is tudta, hogyan lehetne ekkora kosztól megszabadítani. Ezért maradt Mágus Miklós ilyen fekete. Ha Panna tudta volna ezt a történetet, ki tudja, hogy szerette volna-e, hogy ez a gyanús külsejű alak keresztelje meg az ő egyetlen csöppségét.

Mágus úr hamar lezárta a szertartást, nem mormolt sem imát, se nem énekelt egyházi éneket, csak jól meglocsolta az állítólagos kristályvízzel Hópelyhecskét. Palinak ez végképp nem tetszett.

– Kérem Uram, nincs magában annyi tisztelet sem, hogy elmondjon egy áldást gyermekünk felett, és kérje az összes Fenségest, kik felettünk vannak, hogy vigyázzanak rá egész életében? – kérdezte Pali, kikelve magából.

– Nekem elhiheti, hogy gyermekének nem lesz semmi bántódása, sőt sokkal ügyesebb, talpraesettebb lesz, mint a többi hópehelygyerek, ebben biztosak lehetnek – és szeme sarkából sandán nézett feljűk.

Teltek múltak a hópehelyországbeli napok, néha zord zúzmarás idők jártak, néha a nap is kisütött, bár ilyenkor attól kellett félniük az ottlakóknak, hogy hirtelen vízcseppek lesznek. Ilyenkor volt olyan illóolaj, melyet szagolva és bekenve vele bőrüket, biztosak lehettek benne, hogy képtelenek lesznek elolvadni. A hópehelyek élete egyébként is nagyon titokzatos, hiszen sose tudhatják, hogy melyik nap jelenti majd a földre érkezésüket, vagyis a halálukat, és melyik nap érkehetnek ide vissza Pehelyországba. Természetesen a Földön töltött időszakot elfelejtik, nem emlékeznek rá soha többé. Amikor Szellőurak nagyon erősen fújtak, akkor gyakori volt, hogy olyan pelyhet próbáltak fölröpíteni, vagyis lerepíteni a földre, aki már jó sok ideje ott volt, vagy olyat, aki magányos volt, úgyse volt senki, akit szerethetne és érdemes volt ezért a Földországában újjászületnie. Tehát Pannának, Pálnak és a kis újszülöttnak nem volt félnivalójuk, hiszen ők összetartoztak, velük semmi ilyen tragédia nem történhetett, legalábbis Hóország törvényei szerint.

Az apuka a keresztelő óta sokkal morcosabbnak tűnt, bántotta valami. Felnövekvő fiacskája túl kíváncsi, türelmetlen, indulatos gyermekecske volt. Szót fogadni végképp nem volt képes. Panna annyira képtelen volt vele szigorú lenni, mert olyan túlradó módon szerette, hogy Pál emiatt is gyakran bosszankodott.

– Asszony, asszony, ez a gyermek olyan furcsákat kérdez tőlem, például, hogy ő hogyan érkezett ide, miért jön el Szélúrfi, hogyan lehet a hátán utazni. Félek tőle, hogy valamilyen veszélyes dolog fog vele történni és elveszítjük a mi várva várt gyermekünket.

– Pali, ne aggódj már, nem lesz vele semmi. Úgy kell őt szeretnünk, ahogyan a Fenségestől megkaptuk. Ne várjunk csodákat. Olyan gyerek, amilyen, én minden hibájával együtt szeretem, ha egyáltalán hibának nevezhető, amit ő csinál – pirult bele Panna mondandójába. Egyébként is gyakori szokása volt, hogy ebben a zimankóban is képes volt elpirulni. Amint meglátta a kis Hópelyhecskét, hogy éppen a sült zúzmarát habzsolja magába, amit ő ebédre szánt, akkor már enyhén ő is mérges lett, de nem dorgálta meg, azt gondolta, hogy legalább jó testsúlyban lesz.

Egyszer, mikor az idő még elviselhetetlenül hidegebb és zúzmarásabb lett, mint volt, hogy már a hópehelyek is majdnem felvették fűszálból kötött mellényüket, akkor érkeztek meg a Szélúrfik. A Szélúrfik hátán nyargalászni, az volt aztán Hópelyhecske számára az igazi móka, de nem látta benne a veszélyt. Anyukája és apukája éppen a Sarkizuzmó boltban

vásároltak, amikor jött egy igazán nagy fuvallat, melynek segítségével Hópelyhecske felröpült a felhők közé. Nagyon különös látvány tárult a szeme el, ilyenről még álmodni se mert volna egész rövidke életében. Közeledve a Föld légköre felé félni kezdett és kiabált is Szélúrfinak, hogy vigye vissza azonnal az ő szeretett szüleihez. Szélúrfi bezzeg hogyan hallotta volna Hópelyhecske cincogó és gyermeki hangját. Hópelyhecske nagyon megijedt, hogy el fog olvadni odalent, mert apukájától ezt hallotta.

Szélúrfi hirtelen leröpítette a hátáról, és otthagyta egy ház sarkában.

Tavaszkodott éppen. A kislány, aki a házban élt, nagyon magányos volt, mert nem voltak barátai, és testvére sem volt. Szülei nagyon sokat dolgoztak, mert az anyagi világ gondjai őket is hatalmukba kerítette. Pedig volt szép nagy házuk, hatalmas kertjük, Mágus Miklós érdeklődését felkeltő gépjármű is állt a garázsban. A kislány mégis nagyon keveset kapott a szüleiből. A különös hóésésre kisétált a kislány a kertjükbe és szétnézett. Az összes hópohely elolvadt. Szomorúan besétált a házukba, mert remélte, hogy legalább egy jót hógolyózik. A bejárati ajtó sarkában észrevett egy kis hópohelyet, amely nem olvadt el. A kezébe vette, és gyönyörködött benne.

A kislány bevitte a szobájába, és miután ott sem olvadt el, végképp nem értette, hogy ez hogyan történhetett. Rátette a kályhára, ám ott se történt semmi változás – bár szegény Hópelyhecske majdnem elájult a szörnyű melegtől, azért bírta a gyűrődést. A kislány örömmel vette tudomásul, hogy ez a kis aranyos pohely nem olvad el, pedig már éppen március eleje volt. Úgy döntött, hogy szüleinek nem szól semmit erről az érdekes és megmagyarázhatatlan dologról. Volt neki a szobájában babaágya, kivette belőle a saját rongybabáját, és helyére fektette az ő újdonsült kedvencét, Hópelyhecskét. Ugyanis ő is pont úgy nevezte el, ahogyan Hóországban a szülei. Hópelyhecske napról napra jobban érezte magát a kislánnyal. A leányzó érdekes, különleges füvekből, szirmokból, tejből, margarinból összeállított pépeket készített neki, tehát a mi Hópelyhecskénk inkább hízott, mint fogyott.

Egy sötét tavaszi este, mikor már majdnem április közeledett, akkor a kislány szokásos estipuszit adott az ő kis barátjának, a babaágyban fekvő Hópelyhecskének. Mikor egy hang hallatszott a kiságyból, a kisleány alig hitt a fülének.

– Te vagy az, Hópelyhecském?

– Igen, én vagyok az, és nagyon megkedveltelek téged, te kedves kislány, úgy érzem, hogy szeretlek.

– Fantasztikus, hogy beszélni is tudsz, sose leszek egyedül. Te drága parányi Hópohely, mennyire nagyon szeretlek! – túlárado örömmel ölelte magához a kicsi pelyhet, majd azon az éjszakán a saját párnáján altatta el.

Sokat beszélgettek még éjszakába nyúlóan. A kislány reggel későn kelt. Szombat volt, de anyukája bejelentette, hogy bemegy a munkahelyére, apukája pedig szó nélkül elment. A kislány mégsem volt szomorú, hiszen már soha nem kellett félnie, mert tudta, hogy van vele valaki, akivel megoszthatja érzéseit, gondolatait, akivel törődhet, aki célt ad eddigi kis életének is. Eljött a csodálatos nyár, mely a kislányt mindig megnyugvással töltötte el, mert nem kellett iskolába mennie, és most úgy érezte, hogy még többet foglalkozhat szerzeményével, a kis Hópohellyel. A szülei megígérték, hogy kivesznek egy hét szabadságot, és elutaznak Olaszországba a kislánnyal együtt. Indulás előtt nagy volt a készülődés. A kislány elmagyarázta Hópelyhecskének, hogy melyik bőröndben fog utazni, és melyik ruhájába fogja begöngyölni, nehogy kicsússzon onnan.

– Jól figyelj, Pelyhecském, vigyáznod kell, nehogy észre vegyenek, mert akkor mérgesek lesznek a szüleim. Nem szabad megtudniuk a mi kis titkunkat – mondta a kislány csöndesen, de sajnos nem elég csöndben. Ugyanis apukája ekkor lépett be hozzá.

– Kivel beszélsz te ilyen titokzatosan, Borikám? Halljam! Tudni szeretném! Csak nem egy kiskutyát rejtegetsz? – mondta egész szigorú hangon.

– Nem, semmit nem mondtam.

Az apuka sajnos nem hitt neki, és behívta az édesanyát is a szobába, aki mindent elhitt férjének.

– Nézd meg asszony, ez a gyermek magában beszél! Nem elképesztő? A végén ahelyett, hogy külföldre utazunk vele, vihetjük orvoshoz. Mégis, hogy képzeled azt, hogy ennyire megijesztesz minket – háborgott az indulatos apa.

– Ne bánts, biztos meg tudja magyarázni, olyan egyedül van, én megértem őt. Kislányom, Borikám, áruld el szépen, hogy mit rejtegetsz előlünk. Azt hitted, hogy nem vettük észre már pár hónapja, hogy valamit rejtegetsz, valakinek ebédet főzöl? Csak nem a babáid olyan éhesek? Áruld el nekem, bennem megbízhatsz.

Ekkor a kislány teljes félelmek között elővette a törölközőbe göngyölt apró hópihét, akit annyira nagyon szeretett.

– Nem látok semmit! – mondta az apa háborogva.

– Kislányom, mi van a törölközőben? Mi nem látjuk... – szólt kedvesen az anyuka.

– Egy apró Hópelyhecske van benne, aki az én barátom, szeretem őt nagyon, ne vegyétek el tőlem. Ő a testvérkém helyett is a testvérkém lett!

– Jaj picikém, hát erről van szó? Majd megoldódik minden, ne aggódj – az anyuka magához ölelte a kislányt, aki zokogva bújt szeretett anyukájához. Közben az anyuka azon gondolkodott, hogy mégis mi lehet a törölközőben, hiszen ők nem látnak semmit. Elszomorította az, hogy nem tud segíteni Borin, de jó érzéssel töltötte el, hogy ha már ő nem hisz semmiben, ez az apró csöppség, az ő tündérékéje ennyire tud ragaszkodni ahhoz a kis képzeletbeli nyári hópéhelyhez.

Az egész család nagyon jól érezte magát Olaszországban, Velencében. Hópelyhecskét is elvitték minden üzletbe, bazárba. Még neki is vettek kis minimaszket, és velencei karneváli ruhát, sőt még a gondolát is kipróbálta, bár a család nem árulta el, hogy négyen vannak. Lehetséges, hogy tényleg négyen voltak?

Késő este volt már, és az utazás utolsó estéje, amikor csak a tenger hullámzását lehetett hallani. A csillagok az égen olyan szépek voltak, mint még soha. Édesanya és kislánya sétáltak együtt a parton. Fogták egymás kezét. A kislányon nem volt szandál, hogy a homok érje a kicsi lábát. Az anyuka törte meg a csendet:

– Nézz föl, lánykám, az ég! Látod, hogy mennyi csillag van ott. A te kis Hópelyhecskéd is onnan fentről származik. Fogd meg a hasamat, te innen származol, a Hópelyhecskéd pedig felül már várják a szülei, ne várokoztassuk meg őket, adjuk vissza nekik a gyermeküket. Fogd meg a hasamat, és érezd, hogy én is kaptam valamit, aki majd a te kistestvéred lesz. Ebben a pillanatban Borkán átfutott a melegség, és átölelte anyukája még éppenhogy növekvő pocakját.

– Drága anyukám, akkor engedjük vissza Hópelyhecskét oda, ahonnan jött, ez nem az ő világa.

A kislány kinyitotta a tenyerét, melyben hópelyhecske kuporgott, de a kis pehely már nem volt ott, úgy tűnt el, ahogyan érkezett.

Hópehelyországban Hópelyhecske mély álomból ébredt fel. Azt álmodta, hogy elnyerhette egy apró lányka szeretetét, aki utána visszaengedte az övéihez. Az álomból anynyit értett meg, hogy soha többé nem akar felszállni Szélúrfi hátára. Ha korábban mégis felszállt, és mégis igaz volt az a történet, ami vele történt, akkor örült neki, hogy örömet okozhatott egy kislánynak. És reggeli közben, mikor anyukája terített, apukája pedig a hópehelyországi Hírmondót olvasta, hangosan és vidáman megkérdezte:

– Mama, Apu, nekem mikor lesz kistestvérem?

*Schwitters Merz képét a hannoveri barokk kertben is hiába kerestem,
(Egy üldözött kép nyomozása c. sorozatból), 1988-89,
szitanyomat, preparált vászon, 70x90 cm*